

20. 7. 2018

Veźměte, prosěme, na vědomě, Źe text ělĀnku odpovědĀ platně prĀvně ūpravě ke dni publikace.

Je nutně ve společnosti s ruěeněm omezeněm ke změně spoleěenskě smlouvy pŕi hlasovĀně per rollam dodrŹet formu notĀřskěho zĀpisu?

Tato prĀvně otĀzka je pŕedmětem veŕejně diskuse posledněch několika let a nutno uvěst, Źe aěkoli prĀvně věda jĀ Źe doŝla k jejěmu ŕeŝeně, soudně praxe se s ně, jakoŹ i interpretaěněmi ūskalěmi s touto otĀzkou spojeněmi, dodnes zcela nevypořĀdala.

V rĀmci diskuse a ŕeŝeně věŝe nastěněně otĀzky byl mj. Vrchněm soudem v Praze pŕijat zĀvěr, Źe nikoli, tj., Źe ke změně spoleěenskě smlouvy ve společnosti s ruěeněm omezeněm pŕi hlasovĀně per rollam [specifickě druh rozhodovĀně valně hromady ve smyslu ustanoveně § 175 zĀkona ě. [90/2012](#) Sb., o obchodněch společnostech a druŹstvech (zĀkon o obchodněch korporacěch) (dĀle jen „ZOK“ ěi „zĀkon o obchodněch korporacěch“), tzv. oběŹněkem] dodrŹet formu notĀřskěho zĀpisu **neně tŕeba**.

Jak se totiŹ podĀvĀ z dikce ustanoveně § 175 odst. 3 ZOK, vyŹaduje-li zĀkon o obchodněch korporacěch, aby rozhodnutě valně hromady bylo osvěděeno veŕejnou listinou, postaěě pŕi hlasovĀně per rollam, je-li podpis na vyjĀdŕeně hlasujěcěho ūředně ověŕen.

Interpretaěně obtěiŹe v posuzovaněm pŕěpadě vyplĵvají ze skuteěnosti, Źe spoleěenskĀ smlouva společnosti s ruěeněm omezeněm mĀ formu upravenou kogentněm ustanoveněm § 8 odst. 1 zĀkona o obchodněch korporacěch, jeŹ pro ni obligatorně vyŹaduje veŕejnou listinu, tj. dle § 776 ZOK **notĀřskě zĀpis**.

Z ustanoveně § 564 zĀkona ě. [89/2012](#) Sb., oběanskěho zĀkoněku, v ūěinněm zněně (dĀle jen „oběanskě zĀkoněk“) se pak podĀvĀ, Źe ke změně v obsahu prĀvněho jednĀně, pŕedepisuje-li pro něj zĀkon ūrěitou formu, je nezbytnĀ forma stejnĀ anebo pŕěsnějŝě.

OtĀzkou tedy zŭstĀvĀ, kterě z věŝe uvedeněch zĀkonněch pravidel upŕednostnit, kdyŹ tato v nastěněně situaci vzĀjemně kolidujě.

ZĀvěr, Źe ke změně spoleěenskě smlouvy hlasovĀněm per rollam **neně tŕeba dodrŹet formu notĀřskěho zĀpisu** pŕijal nejprve Vrchně soud v Praze ve svěm rozhodnutě z 20. řějna 2014, sp. zn. 7 Cmo 171/2014 a rozhodnutě z 3. bŕezna 2015, sp. zn. 7 Cmo 455/2014.

SenĀt Vrchněho soudu v Praze v ěele v s JUDr. Josefem Holejŝovskěm takto dovodil, Źe pro rozhodovĀně per rollam dle § 175–177 ZOK postaěuje pěsemnĀ forma s ūředně ověŕeněmi podpisy, coŹ ūdajně vyplĵvĀ z věslovněho zněně ustanoveně § 175 odst. 3 ZOK, jak je toto citovĀno věŝe. Dle

právního názoru Vrchního soudu v Praze se zde jedná o ustanovení **speciální** k § 172 ZOK, podle nějž „rozhodnutí valné hromady o skutečnostech podle § 171 odst. 1 ZOK a o dalších skutečnostech, jejichž účinky nastávají až zápisem do obchodního rejstříku, se osvědčuje veřejnou listinou“.

Proti tomuto závěru se však postavil mj. P. Čech, který ve svém příspěvku[1] poukázal na skutečnost, že při řešení naznačené kolize nelze pominout závazky České republiky plynoucí z unijního práva, konkrétně závazky plynoucí ze Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/101/ES ze dne 16. září 2009 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadována v členských státech od společností ve smyslu čl. 48 druhého pododstavce Smlouvy, kterážto směrnice klade na členské státy článkem 11 požadavek, aby ve státech, kde není právními předpisy nařízena předběžná správní či soudní kontrola při zakládání společnosti, byl akt, kterým se společnost zakládá, a stanovy, jakož i jejich změny, **úředně ověřeny**.

V intencích uvedené směrnice to znamená, že o každé společenské smlouvě společnosti s ručením omezeným včetně její změny musí být pořízen notářský zápis.

Vzhledem k tomuto P. Čech v posuzovaném případě doporučuje přiklonit se na stranu speciality kogentního ustanovení § 8 odst. 1 zákona o obchodních korporacích ve spojení s § 564 občanského zákoníku s tím, že výše uvedené rozhodnutí Vrchního soudu v Praze pokládá za nesprávné s odůvodněním, že právo členských států je třeba vykládat eurokonformně.

Tentýž názor zprvu[2] zastával i P. Šuk, jenž však svůj názor následně částečně, jak je uvedeno níže, poopravil.

Dle P. Šuka výklad, podle něhož je ustanovení § 175 odst. 3 ZOK zvláštní úpravou k § 172 ZOK, v důsledku čehož není nutné, aby usnesení valné hromady vypočtená v § 172 ZOK, jsou-li přijímána mimo zasedání valné hromady, tedy per rollam – byla osvědčena notářským zápisem, odporuje předpokladu racionálního zákonodárce a principu bezrozpornosti právního řádu.

Tento názor P. Šuk odůvodňuje v komentáři k ustanovení § 175 ZOK následovně: „Proč by zákonodárce pro určitá usnesení valné hromady vyžadoval osvědčení notářským zápisem, když by současně říkal, že pouze „vhodně“ zvoleným způsobem rozhodování valné hromady („mimo zasedání“ místo „na zasedání“) je možné se tomuto požadavku vyhnout?“[3].

K tomuto P. Šuk spolu s autory komentáře následně vzápětí dodává, že zároveň však nelze přehlížet skutečnost, **že zákonodárce uvedený rozpor v právním řádu založil vědomě při změně původního návrhu zákona v průběhu jeho projednávání v Poslanecké sněmovně**, přičemž zcela jednoznačné znění ustanovení § 175 odst. 3 ZOK nepochybně vyvolalo legitimní očekávání společníků i společností, a sice že k přijetí „kvalifikovaných“ rozhodnutí per rollam, jež musí být jinak osvědčena formou notářského zápisu, postačí legalizace podpisů společníků na vyjádřeních, tj. odevzdaných hlasech. Autoři komentáře pak v této souvislosti kladou zcela legitimní otázku: Lze nyní výkladem, který bude respektovat jak princip racionálního zákonodárce, tak i povinnost loajality plynoucí z primárního unijního práva (a z ní se podávající prioritu eurokonformního výkladu), popřít úmysl zákonodárce a zasáhnout do legitimních očekávání adresátů právních norem?

V této věci zastáváme názor (a zde jsme zcela zajedno s autory citovaného komentáře), že za situace, kdy dochází ke střetu výše popsanych principů, je třeba upřednostnit výklad, který vyznívá ve prospěch ochrany legitimního očekávání společníků a společností, jakkoli takový výklad (a rozhodnutí zákonodárce) zakládá vnitřní rozpor v právním řádu a odporuje rovněž i právu unijnímu.

Vzhledem k tomu, že tento neutěšený stav lze napravit pouze změnou zákona – nikoli jeho výkladem – probíhá v současné době příprava novely zákona o obchodních korporacích (Ministerstvo spravedlnosti rozeslalo do zkráceného připomínkového řízení návrh zákona, kterým se mění zákon o obchodních korporacích a některé další zákony), přičemž navrhovanou změnou se uvádí úprava hlasování per rollam ve společnosti s ručením omezeným do souladu s evropským právem (se směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností) a dále se navrhuje zakotvit **nový druh notářského zápisu**, který ověří rozhodnutí orgánu právnické osoby mimo zasedání orgánu (srov. § 80a a násl. notářského řádu).

Navrhovaná změna by tak měla odstraňovat popsany vnitřní rozpor v právním řádu a uvést stávající úpravu do souladu s evropským právem a zároveň by neměla být pro společnosti nákladná.

Jakkoli lze mít za to, že s ohledem na výše citovaná rozhodnutí Vrchního soudu v Praze soudní praxe při změně společenské smlouvy ve společnosti s ručením omezeným (má-li společnost dva a více společníků) při hlasování per rollam netrvá na dodržení formy notářského zápisu, což podporuje rovněž výše nastíněný názor právní vědy, nelze v této souvislosti hovořit o příliš vysokém stupni právní jistoty a s ohledem na tuto skutečnost našim klientům uvedený postup nedoporučujeme.

Jednoznačný závěr, na kterém se shodne jak teorie, tak praxe zcela bez jakýchkoli pochyb, lze však učinit v otázce, zda jediný společník, který přijme rozhodnutí v působnosti valné hromady (mnohdy ve snaze vyhnout se požadavku na formu notářského zápisu) – „per rollam“, může takovým rozhodnutím úspěšně změnit společenskou smlouvu. Odpověď zní: nikoli. Rozhodování per rollam je totiž rozhodování valné hromady jakožto kolektivního orgánu mimo její zasedání (jednání). Jelikož jediný společník není valnou hromadou (pouze vykonává její působnost), nedopadá na něj úprava způsobu přijímání rozhodnutí valnou hromadou a nemůže tudíž ani rozhodnout „mimo své zasedání“.[4] Shodný právní názor vyjádřil rovněž Vrchní soud v Praze ve svém usnesení ze dne 8. 1. 2018, sp. zn. 14 Cmo 111/2017, v němž poznamenává, že ustanovení o rozhodování mimo valnou hromadu (rozhodování per rollam) dle úpravy uvedené v § 175 a násl. ZOK se neuplatní u jednočlenných kapitálových společností, neboť ta tento kolektivní nejvyšší orgán nevytváří, ale dle § 12 odst. 1 ZOK působnost valné hromady vykonává její jediný společník. Tomuto společníkovi je tak svěřena jen působnost valné hromady, avšak již na něj není přenesen způsob jejího rozhodování.

Mgr. Matyáš Moska

[ARROWS advokátní kancelář, s.r.o.](#)

V Jámě 699/1
110 00 Praha 1

Tel.: + 420 605 006 807
e-mail: moska@arws.cz

[1] Čech, P. in: Právní rádce: Mýty a pověry ve výkladu a aplikaci nového civilního práva: Dnešní klid před zítřejší bouří [online]. 2015 [cit. 2018-04-05]. K dispozici >>> [zde](#).

[2] ČECH, Petr a Petr ŠUK. Právo obchodních společností: v praxi a pro praxi (nejen soudní). Vydání I. Praha: Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, 2016, s. 302 a 303. ISBN 978-80-7273-177-0.

[3] ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. § 175 [Rozhodování mimo valnou hromadu]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip,

KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 376. ISBN 978-80-7400-540-4.

[4] ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. § 175 [Rozhodování mimo valnou hromadu]. In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. 2. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 376. ISBN 978-80-7400-540-4.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)